

lokalizacji w nim przedsięwzięć wysokiej techniki, otwarcie się na świat, w tym na swego najbliższego sąsiada, gdyż raczej wspólnie z Bydgoszczą aniżeli samodzielnie, Toruń może być postrzegany w kategorii metropolii. Niewątpliwie dzisiejszy Toruń posiada potencjał, aby sprostać temu wyzwaniu.

Kolejnym ważnym wyzwaniem cywilizacyjnym dla miast jest presja środowiskowa – emisje z przemysłu i transportu, nadmierne korzystanie z indywidualnych środków transportu, które powodują zanieczyszczenie powietrza w miastach (smog), zmianę klimatu, wyspy ciepła itp.

5.2. Wyzwania demograficzne

W związku ze spadkiem dynamiki przyrostu naturalnego, przyrostu migracyjnego oraz nieproporcjonalnie wyższym przyrostem ludności w wieku poprodukcyjnym, wyzwaniem staje się zapobieganie emigracji młodych ludzi oraz przyciągnięcie do Torunia jak największej liczby młodzieży. Tak określone wyzwania oczywiście ściśle związane są z wyzwaniami w sferze przedsiębiorczości, mieszkalnictwa oraz szkolnictwa wyższego. Szczególnym wyzwaniem jest przełamywanie niekorzystnej bariery ekonomicznej związanej z niższym poziomem wynagrodzeń w Toruniu w stosunku do konkurencyjnego otoczenia innych miast w Polsce. Dotyczy to w szczególności najbardziej aktywnych i najzdolniejszych zawodowo ludzi młodych.

Prognozowane kierunki zmian struktury wieku mieszkańców będą skutkować nowymi wymiarami potrzeb jako pochodnych wieku. Zmniejszać się będzie zapotrzebowanie na usługi oświaty podstawowej. Restrukturyzującą gminnej oświaty podstawowej wymuszają również zmiany w szkolnictwie na poziomie krajowym (powrót do ośmioklasowych szkół podstawowych). Obecnie problematyczne jest dostosowanie godzin pracy świetlic i placówek organizujących zajęcia pozaszkolne, tak by dopasowane były do uwarunkowań związanych rynkiem pracy i godzinami pracy rodziców. Krótkie przedziały godzinowe funkcjonowania świetlic, np. do godziny 16:00 stają się problemem dla opiekunów, którzy w większości w obecnych czasach pracują dłużej. Toruń przyciąga młodych ludzi, studentów, lecz problemem jest mało atrakcyjny rynek pracy, nieodpowiadający ich aspiracjom, kierunkom kształcenia i niedostatecznie konkurencyjny poziom wynagrodzenia (w stosunku do sąsiednich, dużych miast, np. Gdańsk). Ważnym elementem atrakcyjności zamieszkiwania w miastach szczególnie w odniesieniu do najbardziej dynamicznych dla rynku pracy osób jest dostęp do oferty czasu wolnego. Oferta ta powinna być znacznie bardziej dopasowana do poszczególnych grup docelowych. Niezadowolające rozwiązania w tym zakresie mogą stać się przyczyną emigracji najwartościowszych zasobów ludzkich, źródłem napięć społecznych i narastania zjawisk patologicznych. Młoda i dorosła generacja mieszkańców miasta stawia w ostrym świetle kwestię dostępności mieszkań. Trwanie obecnego stanu w tym zakresie to dalszy spadek liczby zawieranych małżeństw, urodzeń, a przede wszystkim, migracji z miasta do okolicznych miejscowości. Jest to zapowiedź regresu demograficznego. Przełożenie spadku liczby ludności miasta wywołanego migracjami jest bezpośrednie – brak odpowiednich warunków mieszkaniowych (działki budowlanej, mieszkania) do założenia rodziny skutkuje przenosinami pod miasto. Ponadto regres ten wynika z trendów ogólnokrajowych, związanych ze starzeniem się rozwiniętych społeczeństw europejskich. Innego rodzaju wyzwania będzie kreować proces starzenia się ludności w mieście, wzrost wśród mieszkańców udziału generacji najstarszej.